

SPREKEN MET GOD

FRANCISCO FERNÁNDEZ-CARVAJAL

SPREKEN MET GOD

Meditaties voor iedere dag van het jaar

Deel 1

advent en kersttijd

Fernández Carvajal, Francisco

Spreken met God : meditaties voor iedere dag van het jaar
/ Francisco Fernández Carvajal ; [bew. en vert. uit het
Spaans door Stichting De Boog]. - Utrecht : De Boog

Dl. 1: Advent en Kersttijd

Vert. van: Hablar con Dios.

Madrid : Palabra, 1986-1987. Met reg.

ISBN 90-6257-101-8

NUGI 635

Trefw.: geloofsleven / meditaties (R.K.).

Met registers

Met kerkelijke goedkeuring

Derde gereviseerde druk, februari 2003

10 delen ISBN 90-6257-100-X

© Rialp S.A., Madrid, 1992

Nederlandse uitgave

© Stichting De Boog, Utrecht, 1995

Herenstraat 41, 3512 KB Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie,
microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

Al die achttien jaar durfde ik mij nooit zonder hulp van een boek aan meditatie te wijden, behalve vlak na het ontvangen van de communie. Met behulp van een boek kon mijn ziel de verstrooidheid van mijn gedachten afwenden en bleef zij vol goede moed. Mijn ziel was niet steeds dor, maar zonder boek was mijn ziel direct verward en dwaalden mijn gedachten af. Zodra ik een boek gebruikte kon ik mijn gedachten concentreren en mijn ziel als het ware met zachte hand leiden. Vaak was alleen al het openslaan van een boek voldoende. Soms las ik veel, een andere keer weinig, al naargelang de genade die de Heer mij gaf.

H. THERESIA VAN ÁVILA

(Het boek van haar leven, IV, 9)

INHOUD

ADVENT

Eerste zondag van de advent	
1. Advent: in afwachting van de Heer	11
Eerste week. Maandag	
2. Voorbereiding om Jezus te ontvangen	16
Eerste week. Dinsdag	
3. De Messias, «Vredevorst»	21
Eerste week. Woensdag	
4. De barmhartige Messias	27
Eerste week. Donderdag	
5. Jezus komt om de wil van zijn Vader te volbrengen	32
Eerste week. Vrijdag	
6. Ons geloof vermeerderen	38
Eerste week. Zaterdag	
7. De Goede Herder, door de profeten aangekondigd	43
Tweede zondag van de advent	
8. Bereid de weg van de Heer	49
Tweede week. Maandag	
9. Het apostolaat van de biecht	55
Tweede week. Dinsdag	
10. Onze zonden en de biecht	60
Tweede week. Woensdag	
11. De weg van de zachtmoedigheid	65

Tweede week. Donderdag 12. Opnieuw beginnen	71
Tweede week. Vrijdag 13. Lauwheid en liefde tot God	76
Tweede week. Zaterdag 14. Het gewetensonderzoek	81
Derde zondag van de advent 15. De blijdschap van de advent	86
Derde week. Maandag 16. De zuiverheid van het hart	91
Derde week. Dinsdag 17. Wie is Jezus	96
Derde week. Woensdag 18. Tekenen	101
Derde week. Donderdag 19. Waakzaam wachten op de komst van de Heer	106
Derde week. Vrijdag 20. De tweede komst van de Heer	110
Vierde zondag van de advent 21. Advent, tijd van hoop en verwachting	116
17 december 22. Kerstmis naast sint Jozef	122
18 december 23. De heilige Maagd. Onze zuiverheid	127
19 december 24. Geestelijk kindzijn	132
20 december. 25. De roeping van Maria. Onze roeping	137
21 december 26. Edelmoedigheid en dienstvaardigheid	142

INHOUD

22 december	
27. De nederigheid van Maria	148
23 december	
28. Onthechting en christelijke armoede	153
24 december	
29. In afwachting van Jezus	158

KERSTTIJD

25 december. Hoogfeest van Kerstmis	
30. Overweging bij het Kerstfeest	164
Zondag onder het octaaf van Kerstmis Feest van de Heilige Familie	
31. Het heilig Huisgezin	170
26 december. H. Stefanus	
32. Heilige Stefanus, eerste martelaar	175
27 december. H. Johannes, apostel en evangelist	
33. De leerling die door Jezus bemind werd	181
28 december. H. Onnozele Kinderen	
34. Heilige Onnozele Kinderen	186
29 december	
35. Een rechtvaardiger wereld maken	191
30 december	
36. Weest niet bang	196
31 december	
37. Verloren tijd inhalen	201
1 januari. Octaafdag van Kerstmis Heilige Maria, Moeder van God	
38. Moeder van God en onze Moeder	207
Tweede zondag na Kerstmis	
39. Ons goddelijk kindschap	213

2 januari	
40. De Verlosser aanroepen	218
3 januari	
41. De profetie van Simeon	223
4 januari	
42. Natuurlijkheid en eenvoud	228
5 januari	
43. Het geloof van de Wijzen uit het Oosten	233
Zondag tussen 2 en 8 januari	
Openbaring van de Heer. Driekoningen	
44. De Drie Koningen aanbidden het Kind	239
7 januari.	
45. Vlucht naar Egypte. Deugden van de heilige Jozef	245
8 januari.	
46. Het leven in Nazareth. Arbeid	250
9 januari	
47. Jezus ontmoeten	255
10 januari	
48. Jezus, onze Leermeester	260
11 januari	
49. De gehoorzaamheid van Jezus	265
12 januari	
50. Jezus groeit op	270
Zondag na Driekoningen. De doop van de Heer	
51. De Heer is gedoopt. Ons doopsel	276
CITATENREGISTER	282
TREFWOORDENREGISTER	284

EERSTE ZONDAG VAN DE ADVENT

1. ADVENT: IN AFWACHTING VAN DE HEER

–Waakzaam zijn in de periode voor de komst van de Messias. –De aartsvijanden van onze heiligheid: de drie begeerten. De biecht: voorbereiding op Kerstmis. –Blijf waakzaam door gebed, versterving en gewetensonderzoek.

1.1 Almachtige God, wij vragen U: geef uw gelovigen de bereidheid Christus, die komende is, tegemoet te gaan met werken van gerechtigheid, om eens verzameld te worden aan zijn rechterhand en bezit te nemen van het hemels Rijk.¹

«Iedereen weet, zelfs degenen onder ons die het minst avontuurlijk geleefd hebben –zegt Ronald Knox in een preek over de advent– wat het betekent mijlen, althans het lijken wel mijlen, voort te ploeteren met de ogen strak gericht op de lichten die op de een of andere manier thuis betekenen. Wat is het moeilijk, als je dat doet, afstanden te schatten! In het pikdonker lijkt het misschien een paar mijl naar je bestemming, misschien is het maar een paar honderd meter. Zo was het, denk ik, ook met de profeten van Israël, toen zij uitkeken naar de verlossing van hun volk. Zij zouden je niet binnen een marge van honderd jaar, niet binnen een marge van vijfhonderd jaar hebben kunnen vertellen wanneer de bevrijding zou komen. Zij wisten alleen, dat ooit de stam van David opnieuw zou uitbotten. Ooit zou de sleutel gevonden worden die zou passen op de deur van hun gevangenis. Ooit zou het licht, dat nu enkel scheen als een dwaallicht aan de horizon, uiteindelijk uitgroeien tot een volmaakte dag. Het

volk van God moest echter nog wachten.

»Deze houding van verwachting is er een die de Kerk graag in ons, in haar kinderen, doorlopend aanmoedigt. Zij ziet het als een wezenlijk onderdeel van onze christelijke instelling, dat we ons nog verheugen op wat gaat komen; het is nu al bijna tweeduizend jaar geleden dat de eerste Kerstdag kwam en ging, en nog moeten we ons blijven verheugen op wat komen gaat. Zo spoort de Kerk ons aan, gedurende de advent, de herders tot gids te nemen en in onze verbeelding met hen mee te reizen, te middernacht, turend naar dat straaltje licht afkomstig uit de stal van Bethlehem.»² Toen de Messias kwam, waren er niet veel die Hem echt verwachtten. *Hij kwam onder de zijnen, maar de zijnen namen Hem niet aan.*³ De meeste mensen uit die dagen waren blind geworden voor het wezenlijkste in hun leven en in het leven van de wereld.

Weest dus waakzaam, zegt de Heer vandaag in het evangelie. Wordt wakker uit uw slaap⁴, weerklinkt het in de woorden van Paulus. Want ook wij kunnen vergeten wat het allerbelangrijkste in ons bestaan is.

*Verzamelt de volkeren en meldt aan de naties: zie, God onze redder zal komen! Maakt het bekend en laat het horen, schreeuwt het uit.*⁵ De Kerk herinnert ons hieraan met een voorbereidingsperiode van vier weken, zodat we ons kunnen gereedmaken om Kerstmis opnieuw te vieren. En zij herinnert ons er tegelijkertijd aan, dat we, met de eerste komst van de mensgeworden God, bedacht moeten zijn op die andere 'komsten' van God, eerst als we sterven en later nog eens op het einde der tijden. De advent is op die manier een tijd van voorbereiding en van hoop.

Kom, o Heer, en draal niet meer. Laten wij zijn weg recht maken. De Heer zal spoedig komen. Als we ons ervan bewust zijn, dat onze blik vertroebeld is, dat we de straling die van Bethlehem, van het Kind uitgaat, niet helder zien, is het tijd om onszelf te ontdoen van wat ons gezichtsvermogen schaadt. Dit is het moment voor een extra goed gewetensonderzoek en voor een grondige innerlijke schoonmaakbeurt, waardoor we de verwachte Gast –God zelf– op passende wijze zullen kunnen ontvangen. Het is het moment aandacht te geven aan de dingen die ons van Hem afhouden, om aan de greep ervan te

ontkomen en ons ervan te ontdoen. Dan moet ons onderzoek helemaal dóórdringen tot in de wortels van ons handelen en diep in ons hart nauwkeurig de drijfveren onderzoeken die de motor van ons handelen zijn.

1.2 Als wij op dit moment werkelijk, niet halfslachtig maar serieus, dichter bij God willen komen en naar Hem toegetrokken willen worden, dan moeten wij tot in het binnenste van onze ziel kijken. Daar zullen we de echte vijanden vinden die onophoudelijk strijd voeren om ons van Hem af te houden. Daar bevinden zich, in een of andere vorm, de voornaamste hinderpalen die de groei van ons leven als christen tegenwerken en verhinderen: *begeerte van het vlees, begeerte van de ogen en hovaardij van het geld*.⁶ «De begeerte van het vlees bestaat niet alleen in de ongeordende neiging van de zinnen in het algemeen [...], is niet beperkt tot de wanorde der zinnelijkheid, maar ze omvat ook de zucht naar gemak, het gebrek aan geestdrift, waardoor wij zoeken naar de meest gemakkelijke en aangename weg, de schijnbaar kortste weg, zelfs als wij daarvoor concessies moeten doen aan onze trouw aan God [...].

»De andere vijand [...] is de begeerlijkheid der ogen. Dat is een eindeloze gretigheid die ons ertoe drijft alleen maar waarde te hechten aan wat tastbaar is [...].

»De ogen van de ziel worden troebel. Onze zelfgenoegzame rede meent alles te kunnen begrijpen uit eigen kracht, zonder God nodig te hebben: een subtiele bekoring die zich verschuilt achter het door God, onze Vader, aan de mens geschonken edele verstand, waardoor die mens Hem vrij kan kennen en beminnen. Door zo'n bekoring meegesleept, meent het menselijk verstand ten slotte dat het de spil van het heelal is, gelooft het opnieuw aan het *Ge zult als goden zijn* (Gn 3,5). Geheel van eigenliefde vervuld, zal dit verstand uiteindelijk Gods liefde de rug toekeren.

»Zo kunnen wij ons onvoorwaardelijk overleveren in de handen van onze derde vijand: de *superbia vitae*, de hovaardij des levens. Die heeft niet alleen betrekking op kortstondige gedachten van ijdelheid en eigenliefde, maar veeleer op een zelfverheffing van heel ons wezen. Laten we onszelf niets wijsmaken, dit is de ergste van alle kwaden, de wortel van

alle ontsparingen.»⁷

God komt naar ons toe, daar moeten we dus klaar voor zijn. Als het Kerstmis wordt, moet God ons vol verwachting aantreffen met alles op orde en onze ziel klaar om Hem te ontvangen; zoals Hij ons ook zou moeten aantreffen bij onze laatste ontmoeting met Hem. We moeten aanpassen wat aangepast moet worden, onze levensloop verbeteren en ons tot God wenden die ook naar ons toekomt. Het hele bestaan van de mens is een voortdurende voorbereiding op de ontmoeting met God die steeds dichterbij komt. We hebben een afspraak. Maar in de advent helpt de Kerk ons met deze plechtige overweging in gedachten ons op bijzondere wijze te vragen: *Heer, laat mij uw wegen kennen. Heer, toon mij uw paden. Laat mij wandelen in waarheid en onderricht mij: want Gij zijt God mijn Redder.*⁸

Laten we ons voorbereiden op die ontmoeting in het sacrament van de biecht. Vlak voor Kerstmis 1980 was paus Johannes Paulus II bij meer dan tweeduizend kinderen in een Romeinse parochie. Hij begon zijn catechese met deze dialoog: «Hoe bereiden jullie je voor op Kerstmis?» «Met gebed», riepen de kinderen terug. «Heel goed: door te bidden», zei de Paus, «maar ook door te gaan biechten. Jullie moeten gaan biechten zodat jullie daarna te communie kunnen gaan. Zullen jullie dat doen?» En nog harder zeiden de kinderen: «Ja, dat doen we!» Johannes Paulus II zegt: «Zo hoort het ook.» Hij laat zijn stem dalen en fluistert: «De paus gaat ook biechten om het Christuskind waardig te ontvangen.»

Ook wij zullen in de weken tussen nu en Kerstmis hetzelfde doen, met een steeds grotere liefde en dieper berouw, want we kunnen dit sacrament van goddelijke barmhartigheid altijd in nog betere gesteldheid ontvangen door een diepgaander onderzoek van onze ziel.

1.3 *In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen: Weest op uw hoede, weest waakzaam, want gij weet niet wanneer het ogenblik daar is [...]. Weest dus waakzaam, want ge weet niet, wanneer de heer des huizes komt, 's avonds laat of midden in de nacht, bij het hanengekraai of 's morgens vroeg. Als hij onverwachts komt, laat hij u dan niet slapend vinden. En wat Ik tot u zeg, zeg Ik*

*tot allen: Weest waakzaam!*⁹

Om deze staat van paraatheid te handhaven moeten we strijden, want wij allen hebben de neiging te leven met onze ogen gericht op de aardse zaken. Laten we vooral in deze adventstijd niet vergeten dat *onze harten verduisterd zijn door gulzigheid en dronkenschap en de zorg om dit leven*, waardoor we de bovennatuurlijke dimensie uit het oog verliezen die in het centrum van heel ons handelen zou moeten staan. De heilige Paulus vergelijkt deze wacht over onszelf met die van de *goedbewapende soldaat die ervoor zorgt niet bij verrassing overvallen te worden*.¹⁰ «Alleen onze tegenstander en vijand tracht ons waar hij kan te benadelen; hij ligt steeds op de loer; laten wij derhalve altijd op onze hoede zijn.»¹¹

We zullen op onze hoede blijven als we attent blijven letten op het persoonlijk gebed, waardoor wordt vermeden dat we lauw worden en dat ons verlangen naar heiligheid vermindert en verkoelt. Wij zullen zonder onderbreking waakzaam zijn als we niet slordig omgaan met die kleine verstervingen die onze aandacht op de zaken van God gericht houden. Wij zullen op onze hoede blijven door een verfijnd gewetensonderzoek waardoor we naar die punten kijken waardoor we –bijna zonder het te merken– van ons pad afraken.

«Broeders –zegt de heilige Bernardus ons– God openbaart u, zoals Hij de kinderen deed, wat verborgen is voor geleerden en wijzen: de ware wegen tot het heil. Denk daarover na met de grootste aandacht. Doordrenk uzelf met de betekenis van deze adventstijd. Maar vooral, geef aandacht aan Wie komen gaat; bedenk wanneer Hij komt en waarheen Hij gaat; beschouw het doel van zijn komst, de weg die Hij voor zijn komst zal nemen. Zulke gedachten kunnen alleen maar goed zijn. Onze nieuwsgierigheid is zeker niet voor niets. De universele Kerk zou deze adventstijd niet met zo'n plechtige devotie vieren als de advent geen groot geheimenis zou bevatten.»¹²

Laat ons voortgaan met een zuiver hart om de opperste Koning te ontvangen, want Hij zal weldra komen, en zal niet talmen, lezen we in de antifonen van de adventsliturgie.

De heilige maagd Maria, onze hoop, zal ons helpen in deze adventstijd vooruit te gaan. Zij verwacht met grote ingetogenheid haar Kind, en dat is de Messias. Al haar gedachten zijn

op Jezus gericht, die in Bethlehem geboren zal worden. Aan haar zijde zal het voor ons makkelijk zijn de gesteldheid van onze ziel zo te verbeteren, dat Jezus bij zijn komst ons niet zal aantreffen terwijl we afgeleid zijn door andere zaken die, vergeleken met de komst van God, van weinig of geen belang zijn.

–1. *Gebed* uit de Mis van de dag. –2. R.A. KNOX, *Sermon on advent*, 21 december 1947. –3. *Joh* 1,11. –4. Vgl. *Rom* 13,11. –5. Vgl. *Joël* 2,16; *Jes* 62,11; *Jer* 4,5. –6. *1 Joh* 2,16. –7. H. JOZEFMARIA ESCRIVÁ, *Als Christus nu langs komt*, 5 en 6. –8. *Ps* 25(24),4-5. –9. *Mc* 13,33; 35-37. –10. Vgl. *1 Tes* 5,4-11. –11. H. THERESIA VAN AVILA, *De Weg der Volmaaktheid*, 19,13. –12. H. BERNARDUS, *Preek over de zes aspecten van de advent*, 1.

EERSTE WEEK. MAANDAG

2. VOORBEREIDING OM JEZUS TE ONTVANGEN

–De Vreugde van de advent. De vreugde van het ontvangen van onze Heer in de communie. –*Heer ik ben niet waardig...* Voorbereiden op de communie. De gesteldheden van de honderdman van Kafarnaüm. –Voorbereiding van ziel en lichaam om de communie met vrucht te ontvangen. Het regelmatig biechten.

2.1 Psalm 121 die in de Mis van vandaag gelezen wordt, was een hymne die de pelgrims zongen als zij Jeruzalem naderden: *Ik was verheugd toen men mij zei: Wij gaan naar het huis van de Heer... Mijn voet staat binnen uw poorten, o Jeruzalem.*¹

Diezelfde vreugde hoort bij de adventstijd, waarin iedere dag een volgende stap is op weg naar het feest van de geboorte van onze Verlosser. Het is bovendien een beeld van het geluk dat we voelen als we in de goede gesteldheid de communie ontvangen. Het is onvermijdelijk, dat we ons naast die vreugde steeds onwaardiger zullen voelen naarmate het moment nadert waarop wij de Heer zullen ontvangen. Als we toch besluiten te communiceren, is dat omdat Hij onder de gedaanten van brood en wijn aanwezig wil zijn juist om als voedsel te dienen en kracht te geven aan de ondervoeden en

zieken. Hij is er niet als beloning voor de sterken, maar als geneesmiddel voor de zwakken. En wij zijn allemaal zwak en tot op zekere hoogte ziek.

Elke voorbereiding, hoe grondig ook, moet ons wel gering lijken en zeker niet toereikend om Jezus te ontvangen. In zulke bewoordingen spoorde de heilige Johannes Chrysostomus zijn gelovigen aan zich in de juiste gesteldheid te brengen om de communie waardig te ontvangen: «Gij besteedt veel zorg aan de zaken van het lichaam, als het feest nadert. Reeds dagen tevoren hangt gij uw schoonste gewaad gereed [...] en gij verfraait en versiert u. Is het dan niet belachelijk, dat gij geen zorg besteedt aan uw ziel, die gij vies en vuil, verteerd van honger laat rondfladderen?»² Als we ons eens 'koeltjes' voelen of het ons aan vurigheid ontbreekt, behoren we niet om die reden bij de communie weg te blijven. We zullen uit die situatie zien te geraken door actes van geloof, hoop en liefde. En als het gaat om lauwheid of routine, dan zijn we bij machte dit probleem op te lossen omdat wij kunnen rekenen op de hulp van de genade. Laten we soms echter onvermijdelijke fysieke vermoeidheid of zelfs uitputting nooit verwarren met een betreurenswaardige geestelijke middelmatigheid of met een kwade gewoonte die dag na dag zijn greep op de ziel versterkt. Lauwheid is het lot van hem die zich niet voorbereidt, die niet doet wat binnen zijn mogelijkheden ligt om afleiding te vermijden als Jezus in zijn hart komt. Het is lauwheid te communie te gaan met andere dingen in fantasie en gedachten. Lauwheid is geen belang hechten aan het sacrament dat ontvangen wordt.

Het waardig ontvangen van het Lichaam van de Heer zal voor ons altijd een gelegenheid zijn in liefde te ontbranden. «Er zullen er zijn die zeggen: dat is nu precies de reden waarom ik niet vaker dan een enkele keer te communie ga, mijn liefde is verkild [...]. En omdat je het koud hebt, blijf je liever zo ver mogelijk van het vuur?»

»Juist als je denkt, dat je hart omkomt van koude, moet je vaker dan een enkele keer tot dat sacrament naderen, elke keer als je echt verlangt naar het voedsel van Christus' liefde. Ga te communie –zegt de heilige Bonaventura– ook als je niets voelt. Vertrouw het allemaal toe aan Gods barmhartig-

heid, want hoe zeker iemand is, hoe meer hij de geneesheer nodig heeft.»³

Als wij denken aan de Heer die op ons wacht, zullen wij vol vreugde in de diepste intimiteit van onze ziel kunnen zingen: *Wat een vreugde toen men mij zei: Wij gaan naar het huis van de Heer!* De Heer verheugt zich ook wanneer Hij ziet, dat wij de moeite doen in de juiste gesteldheid te geraken om Hem te ontvangen. Laten wij ons eens bezinnen over de middelen die wij gebruiken bij de voorbereiding op de heilige Mis en over de waarde die wij aan die voorbereiding hechten. Vermijden we elke afleiding, gaan we de routine uit de weg? Is onze dankzegging intens en liefderijk? Wonen we de heilige Mis zo bij, dat we de hele dag met Christus verenigd zullen blijven?

2.2 Het evangelie van de mis⁴ levert ons de woorden van een heiden over, een honderdman uit het Romeinse leger. Deze woorden maken al eeuwenlang onderdeel uit van de misliturgie. Zij dienen als onmiddellijke voorbereiding van de christenen van alle tijden op de communie. *Domine, non sum dignus, Heer, ik ben niet waardig.*

De Joodse leiders van de stad vroegen Jezus het verdriet van deze heiden te verzachten door een van zijn dienaren, aan wie hij erg gehecht was en die op sterven lag, te genezen.⁵ De reden dat zij deze gunst voor hem vroegen, was dat hij voor hen een synagoge had laten bouwen. Toen Jezus bij het huis kwam, sprak de honderdman de woorden die in elke Mis herdacht worden: *Heer, ik ben niet waardig, dat Gij komt onder mijn dak, maar spreek slechts één woord en mijn knecht zal gezond worden.* Een enkel woord van Christus geneest, zuivert, voedt en vervult van hoop.

De honderdman is een zeer nederig, edelmoedig, met anderen begaan mens. Hij heeft een zeer verheven opvatting over Jezus. Als heiden durft hij zich niet rechtstreeks tot de Heer te wenden. Hij stuurt anderen, die hij waardiger acht, om voor hem bij de Heer te pleiten. «Nederigheid –zegt de heilige Augustinus daarover– was de deur waardoor de Heer in het bezit trad van wat reeds het zijne was.»⁶ Het geloof, de nederigheid en de fijngevoeligheid komen samen in de ziel van deze man. Daarom houdt de Kerk ons zijn voorbeeld voor en

spreekt dezelfde woorden als voorbereiding op het ontvangen van Jezus, als Hij tot ons komt in de heilige communie: *Heer, ik ben niet waardig...*

De Kerk spoort ons aan niet alleen deze woorden te herhalen, maar ook deze gesteldheden van de honderdman – geloof, nederigheid, fijngevoeligheid – na te volgen. «Wij willen Jezus zeggen, dat wij zijn onverdiende en unieke komst, die overal ter wereld telkens opnieuw plaatsheeft naar ons, naar ieder van ons, aannemen. En we zeggen Hem ook, dat wij ons verbaasd en onwaardig voelen tegenover een dergelijke goedheid, maar dat we er wel gelukkig mee zijn; gelukkig om wat ons en de wereld gegeven wordt. Wij willen Hem ook zeggen dat wij tegenover een zo groot wonder niet onverschillig of ongelovig zijn, maar dat we er juist in ons hart een vreugderijke geestdrift door krijgen die de echte gelovigen eigenlijk nooit zou mogen ontbreken.»⁷

Het is mooi te zien hoe die honderdman uit Kafarnaüm op twee manieren verbonden blijft met het sacrament van de eucharistie: door de woorden van de priester en de gelovigen in de Mis voor de communie; en door de gebeurtenis in de synagoge die hij had laten bouwen, waar Christus voor de eerste keer zei, dat wij ons met zijn Lichaam zouden moeten voeden om in leven te blijven. *Dit is het brood dat uit de hemel is neergedaald* – zegt Jezus – *het is niet zoals bij de vaders die gegeten hebben en niettemin gestorven zijn: wie dit brood eet, zal leven in eeuwigheid.* Als nader detail voegt Johannes eraan toe: *Dit zei Jezus bij zijn onderricht in de synagoge van Kafarnaüm.*⁸

2.3 Onze voorbereiding op het ontvangen van de Heer in de communie is er allereerst op gericht Hem in staat van genade te ontvangen. Het zou een grove belediging en een heiligschennis zijn Hem in staat van doodzonde te nuttigen. Wij moeten nooit te communie gaan als we in ernstige twijfel verkeren over de vraag of we niet in staat van doodzonde verkeren. *Wie dus op onwaardige wijze het brood eet of de beker van de Heer drinkt, bezondigt zich aan het Lichaam en Bloed van de Heer.* Daarom zegt Sint Paulus verder: *Wij moeten onszelf onderzoeken, voor we van het brood eten en uit de beker drinken. Wie*

*eet en drinkt zonder het lichaam te onderkennen, eet en drinkt zijn eigen vonnis.*⁹

«Wie te communie wil gaan, herinnere men [...] aan het gebod: *De mens onderzoekt zichzelf* (1 Kor 11,28). Volgens het kerkelijk gebruik moet het doel van dit onderzoek zijn, dat niemand met een doodzonde op zijn geweten zonder voorafgaande sacramentele biecht de heilige eucharistie ontvangt, ook al voelt hij over zijn zonden een groot berouw.»¹⁰ «Het deelhebben in de weldaden van de eucharistie hangt bovendien af van de staat van de innerlijke gesteldheid, want de sacramenten van de nieuwe wet brengen, terwijl ze tegelijkertijd *ex opere operato* –uit eigen kracht– werkzaam zijn, een groter gevolg teweeg naarmate de gesteldheden waarin ze ontvangen worden, volmaakter zijn.»¹¹ Vandaar het belang van een zorgvuldige voorbereiding naar ziel en lichaam; van het verlangen naar zuiverheid, naar een fijngevoelige omgang met dit heilig sacrament, naar het ontvangen van het sacrament met de grootst mogelijke ingetogenheid.

De strijd om zich gedurende de dag in aanwezigheid van God te beseffen is een voortreffelijke voorbereiding, zo ook de strijd om onze dagelijkse plichten zo goed mogelijk te vervullen, met daarbij het verlangen om fouten die we mochten begaan prompt weer goed te maken bij de Heer. We zouden ook moeten proberen de dagen te vullen met dankzeggingen en met geestelijke communies. Zo zullen we stapje voor stapje goede gewoontes aanleren waardoor in werk en ontspanning, in het gezinsleven en daarbuiten en daarmee in al ons doen en laten, ons hart op God gericht zal zijn.

Als uitwendig blijk van onze innerlijke gesteldheid blijven we de voorgeschreven tijd voor het communiceren nuchter, kleden ons op gepaste wijze en geven door gepast gedrag uiting aan ons ontzag en onze eerbied.

Denken we bij het einde van onze overweging er nog eens over na hoe Maria het kind Jezus ontving na de boodschap van de engel. Vragen wij haar, hoewel wij ons onwaardig en onbetekenend voelen, dat zij ons leert de communie te ontvangen met die zuiverheid, nederigheid en toewijding waarmee zij Hem ontving in haar gezegende schoot, met de geest en de vurigheid van de heiligen.

EERSTE WEEK. MAANDAG

- 1. *Ps* 121,1-2. –2. H. JOHANNES CHRYSOSTOMUS, *Homilie 6* (PG 48,276).
–3. H. ALFONSUS VAN LIGUORI, *Jesus, mijne liefde, of Oefening der liefde tot Jesus*, 2. –4. *Mt* 8,5-13. –5. Vgl. *Lc* 7,1-10. –6. H. AUGUSTINUS, *Sermo 6*. –7. PAULUS VI, *Homilie*, 25 mei 1967. –8. *Joh* 6,58-59. –9. *1 Kor* 11,27-29. –10. PAULUS VI, Instr. *Eucharisticum Mysterium*, 35. –11. H. PIUS X, Decr. *Sacra Tridentina Synodus*, 20.12.1905.